007-CAL-AWACS-2026

COMMISSIE AWACS LIMBURG

Secretariaat: Postbus 5700 6202 MA Maastricht

OVERZICHT KLACHTEN

4e kwartaal 2025

Maart 2026

Uitgegeven door het Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer/ Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid-Limburg onder verantwoordelijkheid van de Commissie AWACS Limburg.

Managementsamenvatting

In Duitsland, net over de grens, ligt de NAVO-vliegbasis Geilenkirchen. Vliegbewegingen van en naar de basis vinden plaats over Nederlands grondgebied en veroorzaken overlast in de regio. De Commissie AWACS Limburg heeft het KICL verzocht de overlast middels een rapportage in beeld te brengen. Daartoe registreert, behandelt, analyseert het KICL de klachten over vliegverkeer van en naar de NAVO-vliegbasis. Ook is door het KICL onderzoek gedaan naar de vliegbewegingen boven Nederland, daarbij is gekeken naar het aantal bewegingen en de soort beweging (vertrek/ aankomst/ doorstart), het tijdstip (dagperiode, nacht-/ weekendperiode) en de frequentie. Alle onderstaande klachten konden door het KICL worden gekoppeld aan vliegverkeer met een gewicht boven 6 ton van of naar de NAVO-vliegbasis.

Analyse van de klachten en vliegbewegingen leiden tot de volgende constateringen.

- In het 4e kwartaal van 2025 hebben 484 bewegingen boven Nederlands grondgebied plaatsgevonden, waarvan 339 trainingsbewegingen (T&G's). In het 4e kwartaal 2024 waren dat 460 bewegingen waarvan 314 T&G's. Dat zijn in 2025 5% meer bewegingen en 8% meer trainingsbewegingen dan in 2024.

- In het 4e kwartaal 2025 hebben 71 melders (meldadressen) overlast over vliegverkeer van of naar de NAVO-basis gemeld, dat is 43% minder dan in het jaar daarvoor (125 melders).
  Door 71 melders zijn in totaal 3.031 klachten ingediend, 8% meer ten opzichte van dezelfde periode in 2024 (2.806 klachten). Van het totaal aantal klachten hadden 271 betrekking op straaljagers, 9% van alle meldingen. Dit aantal ligt 76% hoger dan in het 4e kwartaal 2024, toen 154 meldingen over straaljagers werden ingediend (5% van het totaal).
  Uit de gemeente Brunssum kwamen 1.058 klachten van 6 melders, en uit de gemeente Beekdaelen 1.718 klachten van 31 melders. Uit Beekdaelen waren meldingen onder andere afkomstig uit de kernen Jabeek (2 melders, 387 klachten), Merkelbeek (1 melder, 1 klacht) en Schinveld (20 melders, 891 klachten). Zie pagina's 7 en 8 voor meer informatie.

- In het 4e kwartaal 2025 hebben 5 van de 484 bewegingen buiten de openstellingsuren (de vliegbasis is open van maandag t/m vrijdag van 08:00-22:00 uur) plaatsgevonden. Over deze 5 bewegingen, 2 gedurende het weekend en 3 doordeweeks, zijn door 32 melders 63 klachten ingediend. In het 4e kwartaal 2024 waren dat over 12 bewegingen 222 klachten door 69 melders. Zie voor de verklaring van de NAVO-vliegbasis Geilenkirchen voor de bewegingen buiten openstellingsuren pagina 16 van dit rapport.

- De volgende oorzaken van overlast worden door melders het vaakst op het digitale klachtformulier aangevinkt: geluidhinder, laagvliegen, afwijkende route, trilling en uitstoot. Daarnaast is ook gelegenheid tot het maken van aanvullende opmerkingen. In dit kwartaal zijn onder meer de volgende punten genoemd: inwoners hebben melding gemaakt van vroege AWACS-vluchten buiten de toegestane openingstijden, zowel doordeweeks als in het weekend. Volgens hen zijn deze vluchten niet in overeenstemming met de gemaakte afspraken. Verder wordt overlast ervaren door de hoge frequentie van vliegbewegingen binnen een kort tijdsbestek. Ook worden kerosinelucht en zichtbare uitstoot van de toestellen genoemd, waarbij zorgen worden geuit over de gevolgen voor het milieu en de volksgezondheid.

- Naast bovengenoemde overlast zijn in het 4e kwartaal 2025 door 14 melders nog 697 klachten over vliegbewegingen met PC12 toestellen (eenmotorige turbopropeller met een gewicht beneden de 6 ton) ingediend. In het 4e kwartaal 2024 waren dat 359 klachten door 22 melders. De melders zijn woonachtig in Brunssum, Schinveld, Doenrade en Jabeek.

  Door de NAVO Vliegbasis Geilenkirchen is de volgende verklaring gegeven:
  "De luchtverkeersleiders op Geilenkirchen dienen om de currency (geldigheid) te behouden hun wettelijke opgedragen "live" vliegbewegingen te halen. Vanwege verminderde AWACS- en ondersteunende vliegbewegingen kunnen de luchtverkeersleiders dit niet halen. Om dit te ondervangen wordt een kleinmotorig vliegtuig als de PC12 (prop, light small) gebruikt."

  De bewegingen met toestellen onder de 6 ton tellen niet mee voor de zoneberekening en zijn niet opgenomen in de tabellen en grafieken van dit rapport. De klachten over deze bewegingen worden hier apart genoemd en zijn eveneens niet in de tabellen en grafieken opgenomen.

  Het KICL zal de bewegingen blijven monitoren en de overlast als gevolg hiervan (indien van toepassing) in dit rapport melden.

BEGRIPPENLIJST

S.K.L.Z.L / K.I.C.L.	Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid – Limburg/ Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer (KICL). Een onafhankelijke stichting, die ten behoeve van de Commissie Regionaal Overleg Luchthaven Maastricht en de Commissie AWACS Limburg zorgdraagt voor registratie, analyse en behandeling van klachten over vliegverkeer in de regio, tevens voor het beantwoorden van vragen en het verstrekken van informatie. De KICL is te allen tijde te bereiken op telefoonnummer: **043-365 20 20.** De medewerkers zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 09:00 tot 14:00 uur, buiten deze uren kunt u uw klacht(en) inspreken op het antwoordapparaat. Op verzoek van de melder wordt deze teruggebeld. Klachten kunnen ook digitaal worden ingediend via **www.kicl.nl.** De ingesproken en digitale klachten worden op de gebruikelijke wijze geregistreerd en gerapporteerd aan de Commissie AWACS Limburg.
Klacht:	een door een melder bij het klachtenbureau gemelde ervaring van hinder of overlast door vliegverkeer.
Melder: (meldadres)	een adres van waaruit minstens een klacht is geuit, met de restrictie dat meerdere klachten van verschillende personen op een huisadres tot één en dezelfde melder (meldadres) worden gerekend.
Dagperiode:	is de periode van maandag tot en met vrijdag van 08:00 tot 22:00 uur.
Nacht-/weekend-: periode	is de periode van maandag tot en met vrijdag van 22:00 tot 08:00 uur en in het weekend van 00:00 tot 24:00 uur.
Vliegbeweging:	een door de A.T.C. Geilenkirchen geregistreerde vliegbeweging met een MTOW boven 6 ton boven Nederland van of naar de AWACS-basis Geilenkirchen.
A.T.C.:	Air Traffic Control (Luchtverkeersbeveiliging).
M.T.O.W.:	Maximum Take Off Weight.
T&G:	Een Touch and Go (T&G) is een veel voorkomend oefenmanoeuvre bij de pilotentraining. Het omvat het landen en opstijgen op een startbaan, zonder dat het toestel tot stilstand komt.

INHOUDSOPGAVE

1.	Introductie		blz. 6
2.	Algemeen		blz. 7
3.	Klachten		blz. 14
	2.1	Dagperiode	blz. 14
	2.2	Nacht-/weekendperiode	blz. 17
4.	Vliegbewegingen		blz. 19

INTRODUCTIE

In Duitsland, net over de grens, ligt de NAVO-vliegbasis Geilenkirchen. Vliegbewegingen van en naar de basis vinden plaats over Nederlands grondgebied en veroorzaken overlast in de regio. De Commissie AWACS Limburg heeft de Stichting Klachtentelefoon Luchtverkeer Zuid-Limburg/ het Klachten Informatie Centrum (SKLZL/KICL) verzocht de overlast in beeld te brengen.
Deze rapportage is opgesteld om de Commissie AWACS Limburg te informeren over telefonische en e-mailklachten met betrekking tot vliegverkeer met een gewicht boven 6 ton van of naar de AWACS-basis te Geilenkirchen die in het 4e kwartaal 2025 bij de SKLZL/ het KICL zijn ingediend.

De rapportage is onderverdeeld in de volgende delen:

1. **Algemeen**: Een kwantitatieve beschrijving en vergelijking/ analyse van het aantal bewegingen, klachten en melders van het huidige kwartaal en van dezelfde periode van het voorgaande jaar in zowel tabelvorm als tekstueel. **Spreiding van melders en klachten over de verschillende gemeenten in de regio in tabelvorm**. De trend van bewegingen, trainingsbewegingen, melders en klachten over de periode 2012-2025 zowel in tekst als in grafiekvorm. De oorzaak van de klachten tekstueel en in tabelvorm.
2. **Klachten**: Onderscheid tussen klachten als gevolg van vliegbewegingen in de dagperiode, de periode van maandag tot en met vrijdag van 08:00-22:00 uur en vliegbewegingen in de nachtperiode, de periode van 22:00-08:00 uur en het weekend.
   Paragraaf dagperiode met daarin aantal bewegingen, doorstarts en melders en klachten per maand en kwartaal. Vergelijking van de gegevens met het voorgaande jaar tekstueel en in tabel- en grafiekvorm. Onderzoek naar piekdagen.
   Paragraaf nacht-/weekendperiode met aantal bewegingen melders en klachten tekstueel en in grafiekvorm.
3 **Vliegbewegingen**: Weergegeven in tabellen het aantal vliegbewegingen per dag, onderverdeeld in bewegingen in de dagperiode en nacht-/weekendperiode. Tevens per dag het aantal klachten als gevolg van deze bewegingen, dit voor iedere maand van het kwartaal.

1. ALGEMEEN

Tabel 1.1. **Aantal klachten en melders in het 4e kwartaal over vliegbewegingen boven 6 ton.**

	Aantal bewegingen		Aantal klachten		Aantal melders	
	2024	**2025**	2024	**2025**	2024	**2025**
Oktober	116	**172**	902	**1.017**	66	**49**
November	177	**177**	986	**1.235**	87	**47**
December	167	**135**	918	**779**	50	**41**
Totaal 4e kwartaal	460	**484**	2.806	**3.031**	125	**71**

In deze tabel is de relatie weergegeven van het totale aantal vliegbewegingen boven Nederland van of op weg naar de AWACS-basis te Geilenkirchen en het totale aantal klachten over deze bewegingen. In de laatste kolom is het totale aantal melders in het 4e kwartaal weergegeven. Hierbij dient vermeld te worden dat iedere melder voor zowel de maand als het kwartaal 1 x als zodanig geteld wordt. Het is daarom niet mogelijk de melders voor het totaalcijfer bij elkaar op te tellen. Zou men dit doen dan kan het voorkomen dat een melder die in zowel oktober, november en/of december heeft geklaagd, voor het totaalcijfer 3x wordt meegerekend.

In het 4e kwartaal 2025 vinden 484 vliegbewegingen plaats, 5% meer dan in het 4e kwartaal 2024. Het aantal klachten bedraagt 3.031, 8% meer, en het aantal melders 71, 43% minder dan in het 4e kwartaal 2024. Van de 3.031 klachten zijn 271 klachten over straaljagers ingediend, 76% meer dan in het jaar daarvoor (154). De klachten gaan vooral over geluidhinder, laagvliegen, gevlogen route, uitstoot en trilling. Uit berekening blijkt dat de mediaan* in 2025 bij 5 klachten per melder per kwartaal ligt. Dat betekent dat de helft van de melders in het 4e kwartaal 2025 niet meer dan 5 klachten heeft ingediend. In het 4e kwartaal 2024 waren dat 4 klachten.

Kijken we naar de afzonderlijke maanden in het 4e kwartaal 2025 en vergelijken we die met het 4e kwartaal 2024 dan zien we:
- in oktober 172 bewegingen, 48% meer dan in oktober ‘24. Het aantal klachten bedraagt 1.017, 13% meer dan het aantal in oktober ‘24, het aantal melders 49, 26% minder dan in oktober ‘24.
- in november 177 bewegingen, gelijk aan het aantal in november ’24. Het aantal klachten bedraagt 1.235, 25% meer en het aantal melders 47, 46% minder dan het aantal in november’24.
- in december 135 bewegingen, 19% minder, het aantal klachten bedraagt 779, 15% minder en het aantal melders 41, 18% minder dan in december ‘24.

*) Omdat hier sprake is van een asymmetrische verdeling van het aantal klachten per melder (d.w.z. dat de meeste melders weinig klachten hebben ingediend en een enkeling veel), is het bepalen van gemiddelde waarde niet representatief voor deze groep melders; beter is het om hier de mediaan te bepalen, omdat deze minder beïnvloed wordt door extreme waarden. De mediaan wordt bepaald door een lijst van de melders te maken met het door hen ingediende aantal klachten in oplopende volgorde (d.w.z. te beginnen met alle melder met 1 klacht, vervolgens die met 2 klachten etc.) De mediaan is dan de middelste waarde (is aantal klachten) in de rij melders. Bij 71 melders wordt de mediaan bepaald door de waarde van de 36ste melder.

Spreiding melders en klachten

Tabel 1.2. **Aantal melders en klachten per gemeente in het 4e kwartaal.**

Gemeente	Melders		Klachten	
	2024	**2025**	2024	**2025**
Beek	6	**4**	67	**37**
Beekdaelen	46	**31**	1.321	**1.718**
Brunssum	15	**6**	1.035	**1.058**
Echt-Susteren	1	**2**	3	**6**
Eijsden-Margraten	2	**1**	9	**1**
Gulpen-Wittem	3	**2**	4	**5**
Heerlen	5	**6**	44	**100**
Kerkrade	1	**1**	25	**8**
Landgraaf	3	**1**	22	**15**
Maastricht	5	**0**	6	**0**
Meerssen	15	**6**	125	**23**
Simpelveld	0	**0**	0	**0**
Sittard-Geleen	15	**7**	87	**34**
Stein	2	**0**	2	**0**
Valkenburg a/d Geul	5	**2**	22	**4**
Voerendaal	1	**2**	34	**22**
Totaal	125	**71**	2.806	**3.031**

In deze tabel is de spreiding weergegeven van het aantal melders en klachten over de verschillende gemeenten in de regio in het 4e kwartaal 2025 en dezelfde periode in 2024. In de gemeente Beekdaelen zijn 15 melders minder dan in dezelfde periode vorig jaar, het aantal klachten 1718 is 30% meer. In de gemeente Brunssum zijn 9 melders minder dan in dezelfde periode vorig jaar, het aantal klachten 1.058 is 2% meer ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. In Heerlen is 1 melder meer, het aantal klachten 100 is 127% meer dan het jaar ervoor. In het 4e kwartaal 2024 zijn als gevolg van noord -noordoostelijke wind meer aankomsten over Nederland richting Duitsland geweest. Daarmee is in 2024 een groot gebied van Zuid-Limburg overvlogen met als gevolg meer melders in bijvoorbeeld Meerssen, Maastricht en Valkenburg aan de Geul ten opzichte van 2025. Daarnaast hebben in 2024 meer bewegingen buiten de openstellingstijden plaatsgevonden met het gevolg dat in 2024 veel meer melders hierover een klacht hebben ingediend.

Op verzoek van de vertegenwoordigers van de gemeente Beekdaelen in de CAL is de volgende tabel in dit rapport opgenomen.

Tabel 1.3. **Melders en klachten in enkele kernen van de gemeente Beekdaelen in het 4e kwartaal.**

Enkele kernen van de gemeente Beekdaelen	Melders		Klachten	
	2024	**2025**	2024	**2025**
Bingelrade	3	**0**	27	**0**
Jabeek	2	**2**	341	**387**
Merkelbeek	5	**1**	39	**1**
Schinveld	14	**20**	458	**891**

Trend:

Kijken we naar de bewegingen en de klachtenpatronen van de afgelopen 11 jaar dan zien we het volgende:

Vanaf 2012 tot en met 2016 is er, met uitzondering van 2014, sprake van een licht dalende trend van het totale aantal bewegingen. (In 2014 constateren we een sterke daling van de bewegingen als gevolg van een gedeeltelijke sluiting van de baan in het 2e en 3e kwartaal van 2014 in verband met een baanrenovatie.) In de periode 2017 tot en met 2019 is sprake van een lichte stijging ten opzichte van de voorgaande jaren. Vanaf 2019 tot en met 2023 constateren we een afname van bewegingen. Opgemerkt moet worden dat als gevolg van de Covid pandemie in de periode 2020/2021 minder vliegbewegingen konden plaatsvinden. Tevens dat in 2023 gedurende 2 maanden een baanrenovatie plaatsvond en de start en landingsbaan niet kon worden gebruikt, hetgeen tot minder vliegbewegingen heeft geleid. Het totale aantal bewegingen in 2024 1.584 is 32% meer dan het aantal van 1.196 in 2023. In het 1e kwartaal 2025 bedraagt het aantal bewegingen 546, 19% meer dan het aantal van 460 in het 4e kwartaal 2024. In het 2e kwartaal 2025 neemt het aantal bewegingen met 12% af ten opzichte van het 1e kwartaal 2025 van 546 naar 482 bewegingen. In het 3e kwartaal 2025 neemt het aantal bewegingen wederom af, een daling met 3% naar 469 bewegingen ten opzichte van het kwartaal ervoor. In het 4e kwartaal 2025 constateren we een toename van 3% van 469 naar 484 bewegingen. Ten opzichte van heel 2024 nemen de bewegingen in 2025 met 25% toe van 1.584 naar 1.981.

De trainingsbewegingen, de zgn. T&G's, laten voor de periode 2012 tot en met 2016 een fluctuerend patroon zien met in 2014 een substantiële daling als gevolg van de baanrenovatie in dat jaar. In de periode 2017 tot en met 2019 stijgt het aantal trainingsbewegingen ten opzichte van de voorgaande jaren. Vanaf 2019 tot en met 2023 constateren we een afname. Ook hier moet worden opgemerkt dat sprake was van een COVID pandemie in 2020/2021 en dat in 2023 gedurende 2 maanden een baanrenovatie plaatsvond en de start en landingsbaan niet gebruikt kon worden. Het totale aantal trainingsbewegingen in 2024 994 is 44% meer dan het aantal van 691 in 2023. In het 1e kwartaal 2025 bedraagt het aantal T&G's 390, 24% meer dan het aantal van 314 in het 4e kwartaal 2024. In het 2e kwartaal 2025 neemt het aantal trainingsbewegingen met 7% af ten opzichte van het 1e kwartaal 2025 af van 390 naar 362 trainingsbewegingen. In het 3e kwartaal 2025 neemt het aantal trainingsbewegingen verder af, een daling met 17% naar 299 bewegingen. In het 4e kwartaal 2025 constateren we een toename van 13% van 299 naar 339 trainingsbewegingen. Ten opzichte van heel 2024 nemen de trainingsbewegingen in 2025 met 40% toe van 994 naar 1.390.

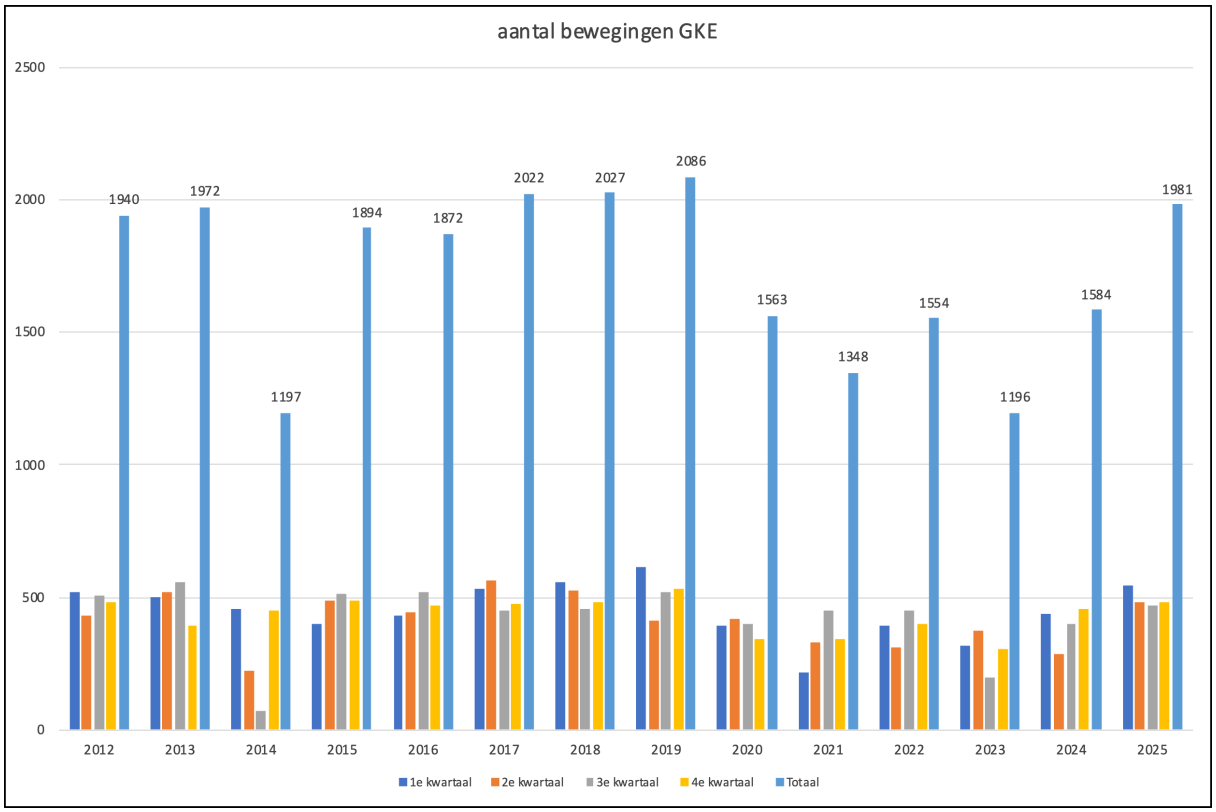
De klachten laten vanaf 2012 tot 2015 een duidelijke dalende trend zien met in 2014 een substantiële daling van het totale aantal klachten, zie bovenstaande verklaring. Vanaf 2015 tot en met 2019 is sprake van een stijging van de klachten. Vanaf 2019 tot en met 2023 nemen de klachten weer af. Ook hier moet worden opgemerkt dat in 2020/2021 als gevolg van COVID en in 2023 als gevolg een baanrenovatie minder vliegbewegingen plaatsvonden. Het totale aantal klachten in 2024 9.685 is 37% meer dan het aantal van 7.052 in 2023. In het 1e kwartaal 2025 bedraagt het aantal klachten 2.301, 18% minder dan het aantal van 2.806 in het 4e kwartaal 2024. In het 2e kwartaal 2025 neemt het aantal klachten met 34% af ten opzichte van het 1e kwartaal 2025 af van 2.301 naar 1.515 klachten. Ten opzichte van het 2e kwartaal constateren we in het 3e kwartaal een toename met 107% naar 3.131 klachten. In het 4e kwartaal 2025 constateren we een afname met 3% van 3.131 naar 3.031 meldingen. Ten opzichte van heel 2024 nemen de meldingen in 2025 met 10% toe van 9.685 naar 9.978.

De melders laten nagenoeg een vergelijkbaar patroon zien. Vanaf 2012 is sprake van een afname van melders ten opzichte van de voorgaande jaren met in 2014 een substantiële afname, zie eerdergenoemde verklaring. Vanaf 2015 tot en met 2020 (met uitzondering van 2017) constateren we een toename van melders. Vanaf 2020 tot en met 2023 dalen de melders. Ook hier moet worden opgemerkt dat in 2020/2021 als gevolg van COVID en in 2023 als gevolg een baanrenovatie minder vliegbewegingen plaatsvonden. Het totale aantal melders in 2024 220 is 2% meer dan het aantal van 216 in 2023. In het 1e kwartaal 2025 bedraagt het aantal melders 78, 38% minder dan het aantal van

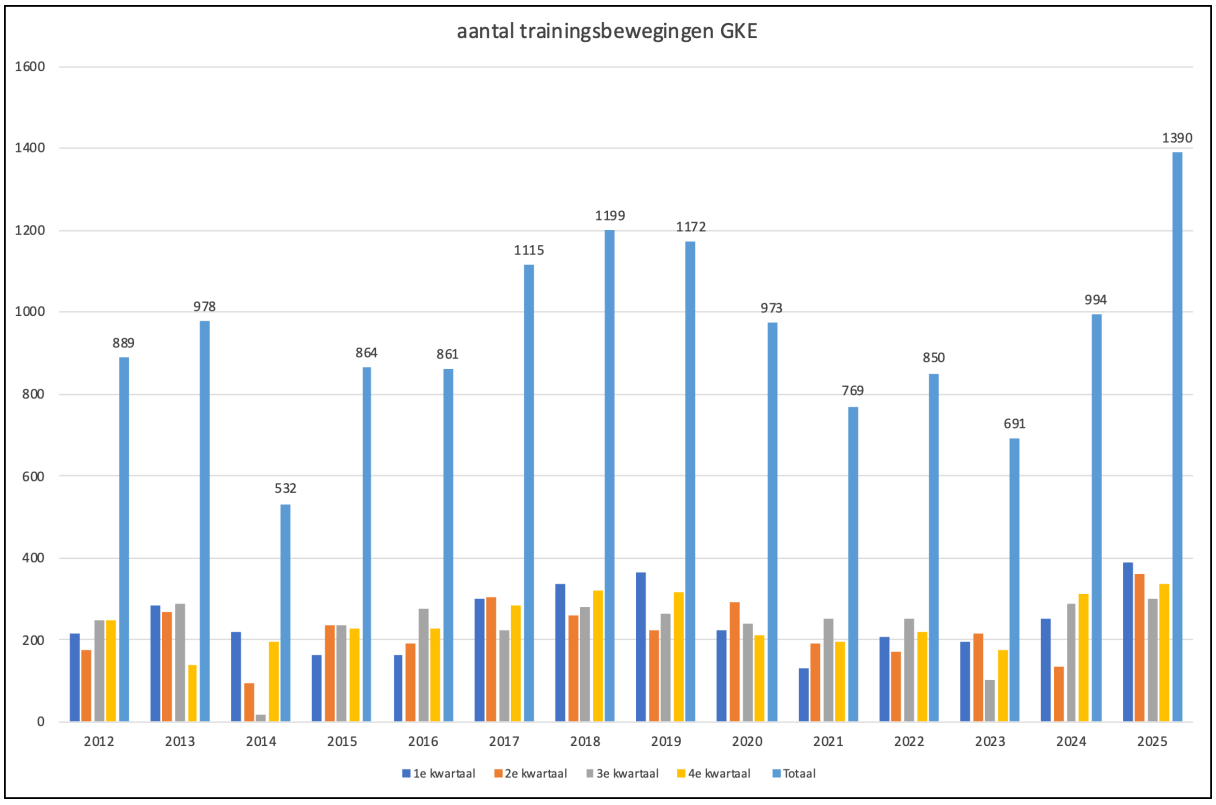
125 in het 4e kwartaal 2024. In het 2e kwartaal 2025 blijft het aantal melders gelijk aan het aantal in het 1e kwartaal 2025 namelijk 78 melders. In het 3e kwartaal 2025 stijgt het aantal melders ten opzichte van het 2e kwartaal met 35% van 78 naar 105. In het 4e kwartaal 2025 constateren we een afname met 32% van 105 naar 71 melders. Ten opzichte van heel 2024 nemen de melders in 2025 met 22% af van 220 naar 171.

Bovenstaande informatie wordt op de volgende pagina's grafisch weergegeven.

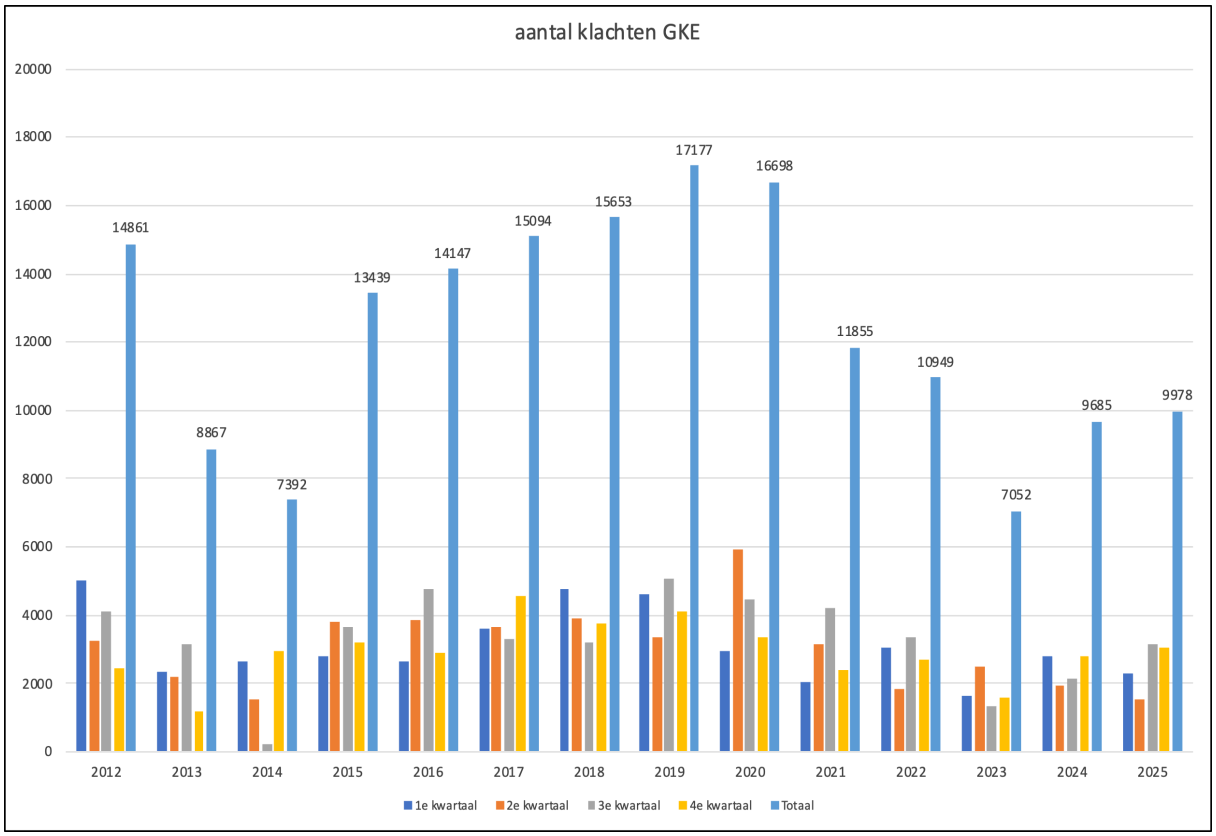
Grafiek 1.1. **Trend: bewegingen.**

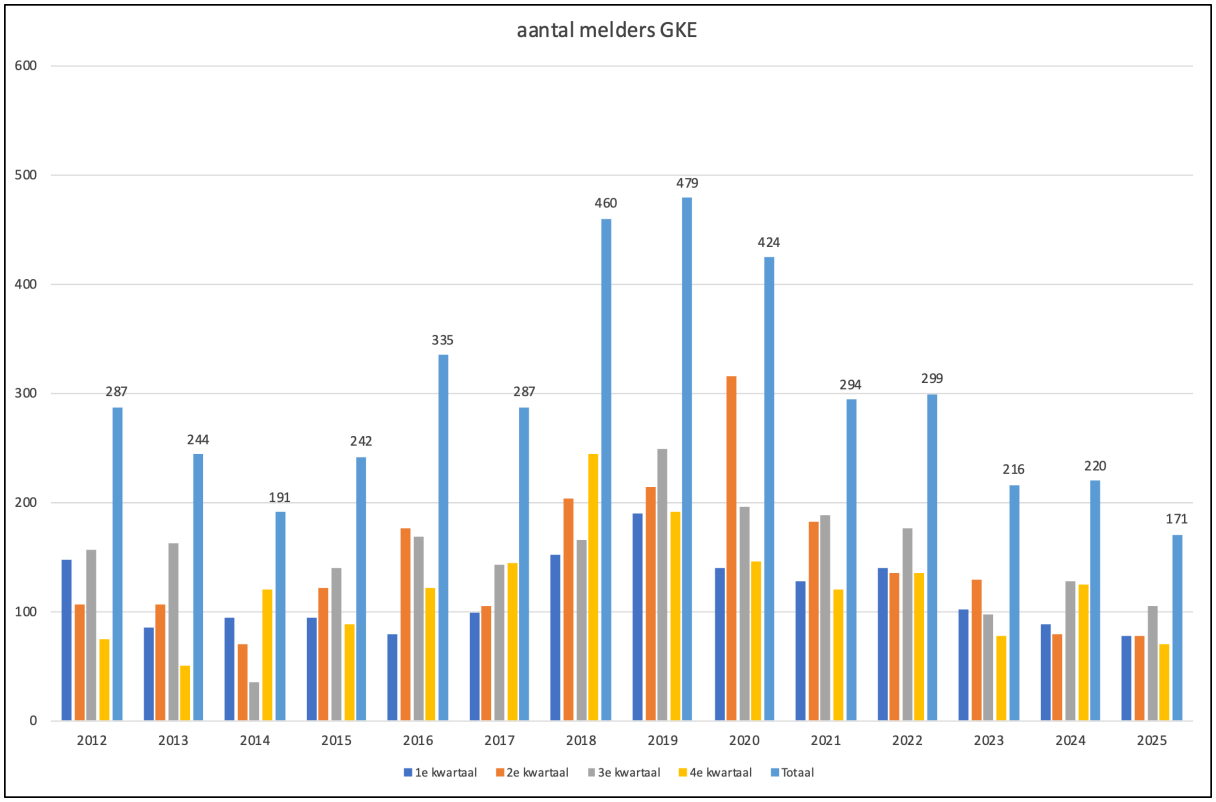
1.2. **Trend: trainingsbewegingen.**

Grafiek 1.3. **Trend: klachten.**

Grafiek 1.4. **Trend: melders.**

Oorzaak overlast:

Klachten kunnen zowel telefonisch als digitaal worden ingediend. Bij het digitaal indienen kan, naast datum en tijdstip (verplicht), ook de oorzaak of meerdere oorzaken van overlast **door de melder** worden aangevinkt. De keuze is in de onderstaande tabel weergegeven, daarin is ook te zien wat in dit kwartaal als oorzaak is genoemd.

Tabel 1.4. **Visualisering van voorgaande tekst.**

Overzicht oorzaak klacht door de melder genoemd:	2024	**2025**
Totaal aantal klachten*	2.806	**3.031**
Geluid	2.805	**3.028**
Laagvliegen	1.276	**956**
Stank**	75	**90**
Uitstoot	694	**684**
Gevlogen route	662	**401**
Trillingen	668	**635**
Angst	370	**288**

*) Een klacht kan meerdere oorzaken hebben.
**) Onder stankoverlast wordt verstaan het daadwerkelijk waarnemen van kerosinegeur, waarbij vaak ramen en deuren gesloten moeten worden. Dit wordt als zeer hinderlijk ervaren.

Bij de genoemde oorzaken moeten enkele kanttekeningen worden geplaatst.
Wanneer gesproken wordt over ‘laagvliegen’ wil dit niet zeggen dat het toestel ook daadwerkelijk te laag gevlogen heeft, het gaat om overlast zoals deze door de melder wordt ervaren. Wanneer er gesproken wordt van ‘gevlogen route’ kan dit betekenen dat, wanneer het toestel over de woning/woonkern/woonplaats vliegt, de melder dit niet verwacht/wenselijk vindt, het als hinderlijk ervaart en dit meldt. Dit wil niet zeggen dat het toestel regelgeving overtreedt. Stankoverlast in Brunssum en/of Schinveld kan veroorzaakt worden door activiteiten op de basis zoals de startprocedure, warmdraaien, taxiën en vertrek van vliegtuigen bij oosten-, noordoostenwind.

Naast het aanvinken van een oorzaak wordt in het klachtformulier ook de gelegenheid geboden om opmerkingen te maken of vragen te stellen. De opmerkingen worden hieronder geclusterd weergegeven. In dit kwartaal zijn onder meer de volgende punten genoemd: inwoners hebben melding gemaakt van vroege AWACS-vluchten buiten de toegestane openingstijden, zowel doordeweeks als in het weekend. Volgens de melders zijn deze vluchten niet in overstemming met de gemaakte afspraken. Verder wordt overlast ervaren door de hoge frequentie van vliegbewegingen in een kort tijdsbestek. Ook worden kerosinelucht en zichtbare uitstoot van toestellen genoemd, waarbij zorgen worden geuit voor het milieu en de volksgezondheid.

Naast bovengenoemde overlast zijn in het 4e kwartaal 2025 door 14 melders nog 697 klachten over vliegbewegingen met PC12 toestellen (eenmotorige turbopropeller met een gewicht beneden de 6 ton) ingediend. In het 4e kwartaal 2024 waren dat 359 klachten door 22 melders. De melders zijn woonachtig in Brunssum, Schinveld, Doenrade en Jabeek.
Door de NAVO Vliegbasis Geilenkirchen is de volgende verklaring gegeven:
“De luchtverkeersleiders op Geilenkirchen dienen om de currency (geldigheid) te behouden hun wettelijke opgedragen “live” vliegbewegingen te halen. Vanwege verminderde AWACS- en ondersteunende vliegbewegingen kunnen de luchtverkeersleiders dit niet halen. Omdat dit te ondervangen worden kleinmotorige vliegtuigen gebruikt.”

De bewegingen met toestellen met een gewicht beneden de 6 ton tellen niet mee voor de zoneberekening en zijn niet opgenomen in de tabellen en grafieken van dit rapport. De klachten over deze bewegingen worden hier apart genoemd en zijn niet in de tabellen en grafieken verwerkt.

2. KLACHTEN

In dit rapport wordt een onderscheid gemaakt tussen klachten als gevolg van vliegbewegingen gedurende **de dagperiode** en vliegbewegingen gedurende **de nacht -/ weekendperiode**.
De gegevens over vliegbewegingen zijn afkomstig van A.T.C. Geilenkirchen.

2.1 Dagperiode

Tabel 2.1. **Aantal klachten in relatie tot het aantal vliegbewegingen boven 6 ton gedurende de dagperiode in het 4e kwartaal**

	Aantal vliegbewegingen		Aantal klachten		Aantal klachten per 100 bewegingen		Aantal melders	
	2024	**2025**	2024	**2025**	2024	**2025**	2024	**2025**
Oktober								
Totaal	**114**	**171**	**884**	**1.005**	**775**	**588**	65	**46**
starts	63	156	364	872	578	559		
landingen	51	15	520	133	1.020	887		
November								
Totaal	**168**	**176**	**794**	**1.225**	**473**	**696**	54	**45**
starts	140	158	623	1.113	445	704		
landingen	28	18	171	112	611	622		
December								
Totaal	**166**	**132**	**906**	**738**	**546**	**559**	48	**35**
starts	138	129	672	727	487	564		
landingen	28	3	234	11	836	367		
4e kwartaal								
Totaal	**448**	**479**	**2.584**	**2.968**	**577**	**620**	98	**66**
starts	341	443	1659	2712	487	612		
landingen	107	36	925	256	864	711		

Tabel 2.1 geeft de relatie weer tussen het aantal vliegbewegingen boven Nederland van of naar de AWACS-basis te Geilenkirchen en het totale aantal klachten over deze bewegingen gedurende de dagperiode, gedefinieerd als de periode van maandag tot en met vrijdag van 08:00 tot 22:00 uur. Ook is onderscheid gemaakt tussen starts en landingen en het aantal klachten hierover. Om een vergelijking van klachtenpatronen van de afzonderlijke maanden mogelijk te maken, worden klachten omgerekend naar aantal klachten per 100 vliegbewegingen. Het aantal melders is weergegeven in de laatste kolom.

Tabel 2.2. **Aantal trainingsbewegingen in 4e kwartaal.**

	Aantal trainingsbewegingen	
	2024	**2025**
Oktober	67	**115**
November	121	**122**
December	126	**102**
Totaal 4e kwartaal	314	**339**

Uit de tabellen 2.1. en 2.2 blijkt dat het aantal dagbewegingen in het 4e kwartaal 2025, 479 bedraagt, 7% meer dan het aantal van 448 in het 4e kwartaal 2024. Het aantal trainingsbewegingen (T&G's) bedraagt 339, 8% meer dan de 314 in '24. Het aantal klachten bedraagt 2.968, 15% meer dan het aantal van 2.584 klachten in '24. Het aantal melders is 66, 33% minder dan de 98 melders in '24.

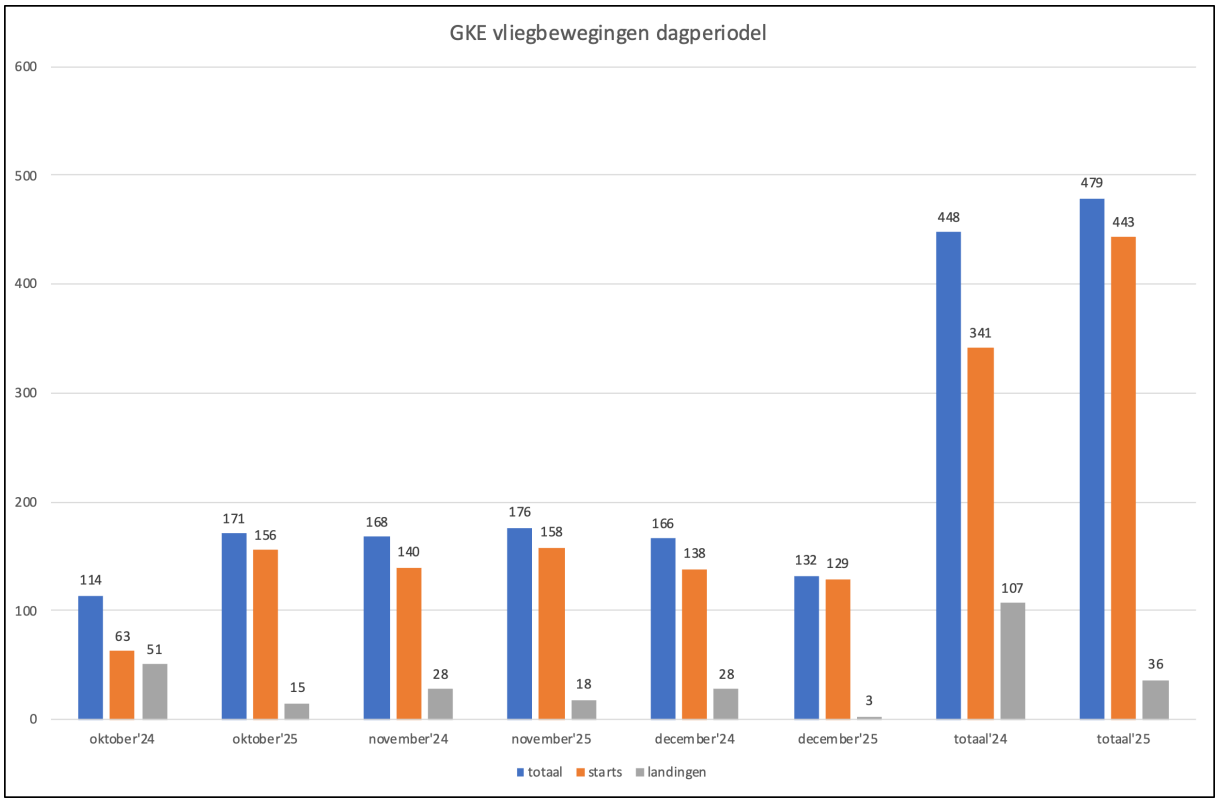
Vergelijken we de klachtenpatronen van oktober, november en december 2025 afzonderlijk met die van dezelfde periode in 2024 dan kunnen we het volgende opmerken:

- In oktober 2025 bedraagt het aantal bewegingen 171, 50% meer dan het aantal bewegingen in 2024, het aantal trainingsbewegingen is 115, 72% meer. Het aantal klachten 1.005, 14% meer en het aantal melders 46, 29% minder dan in 2024.
In oktober 2025 zijn 2 piekdag verantwoordelijk voor 236 klachten, 23% van het totaal.
In oktober 2024 zijn 2 piekdagen verantwoordelijk voor 334 van de 884 klachten d.i. 38%.
We verstaan onder piekdagen dagen met een hoge concentratie klachten (tenminste 100) en dikwijls ook veel bewegingen. Zie de informatie in paragraaf 3, daarin zijn het aantal bewegingen en aantal klachten per dag weergegeven.

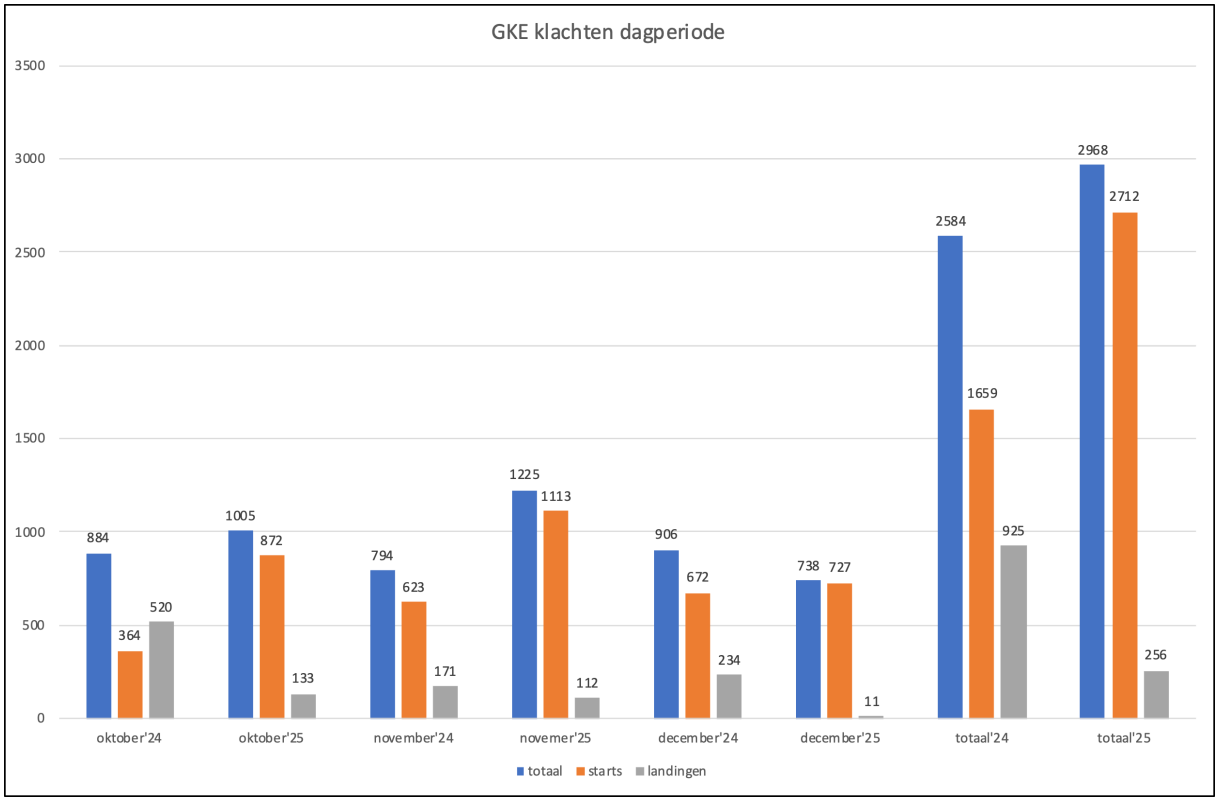
- In november 2025 bedraagt het aantal bewegingen 176, 5% meer dan in 2024. Het aantal trainingsbewegingen is 122, 1% meer. Het aantal klachten is 1.225, 54% meer en het aantal melders 45, 17% minder dan in 2024.
In november 2025 zijn 2 piekdagen verantwoordelijk geweest voor 329 klachten, 27% van het totaal.
In november 2024 zijn 2 piekdagen verantwoordelijk voor 142 van de 794 klachten d.i. 18%.

- In december 2025 bedraagt het aantal bewegingen 132, 20% minder, het aantal trainingsbewegingen is 102, 19% minder dan in december 2024. Het aantal klachten is 738, 19% minder, het aantal melders is 35, 27% minder dan in december 2024.
In december 2025 is 1 piekdag verantwoordelijk voor 122 van de 738 klachten d.i. 17%.
In december 2024 zijn 3 piekdagen verantwoordelijk voor 424 van de 906 klachten d.i. 47%.

Grafiek 2.1. **Visualisering van tabel 2.1**

Grafiek 2.2. **Visualisering van tabel 2.1**

2.2 Nacht-/ weekendperiode

Tabel 2.3. Aantal klachten in relatie tot het **aantal vliegbewegingen gedurende de nacht-/ weekendperiode in het 4e kwartaal**

	aantal vliegbewegingen		aantal klachten		aantal melders	
	2024	**2025**	2024	**2025**	2024	**2025**
Oktober						
Totaal	2	**1**	18	**12**	10	**12**
starts	2	1	18	12		
landingen	0	0	0	0		
November						
Totaal	9	**1**	192	**10**	63	**10**
Starts	5	1	82	10		
landingen	4	0	110	0		
December						
Totaal	1	**3**	12	**41**	12	**28**
starts	1	3	12	41		
landingen	0	0	0	0		
4e kwartaal						
Totaal	12	**5**	222	**63**	69	**32**
starts	8	5	112	63		
landingen	4	0	110	0		

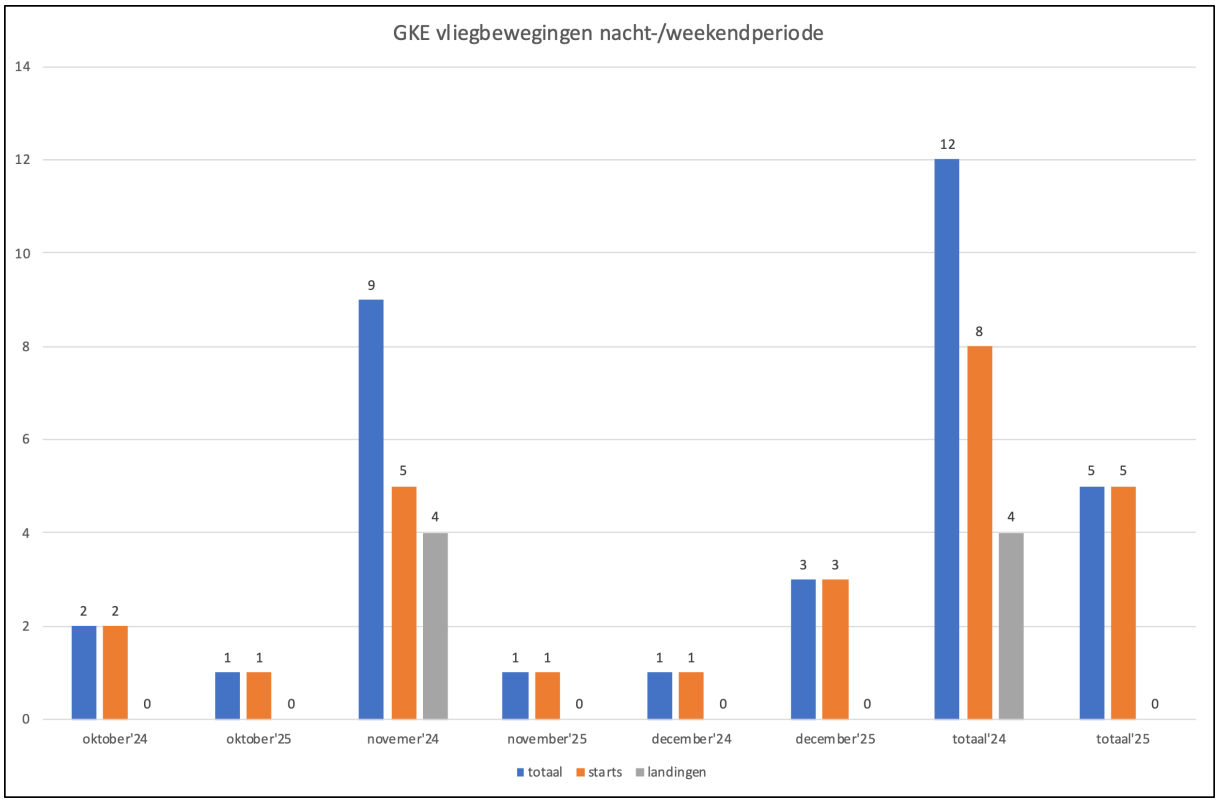
Tabel 2 geeft de relatie weer tussen het aantal vliegbewegingen boven Nederland van of naar de AWACS-basis Geilenkirchen en het aantal klachten over deze bewegingen gedurende de nacht-/weekendperiode, die gedefinieerd is als de periode van maandag tot en met vrijdag vanaf 22:00 tot 08:00 uur en in het weekend vanaf 00:00 tot 24:00 uur.
In het 4e kwartaal 2025 hebben buiten de openstellingsuren (de vliegbasis is open van maandag t/m vrijdag van 08:00-22:00 uur) 5 bewegingen plaatsgevonden. Van deze 5 bewegingen vond 2 plaats in het weekend, 3 gedurende de week tussen 06:00-08:00 uur. Over de 5 nacht-/ weekendbewegingen zijn door 32 melders 63 klachten ingediend.

Door de NAVO-vliegbasis Geilenkirchen zijn de volgende verklaring gegeven:

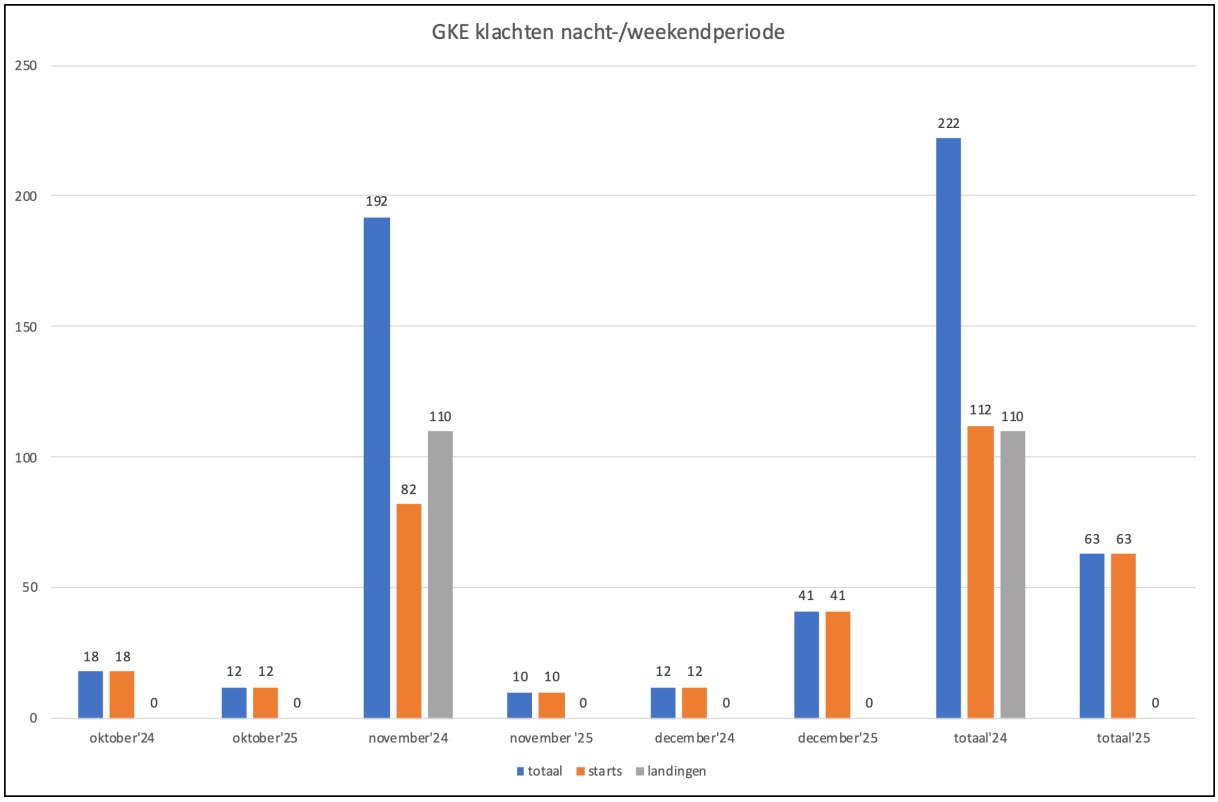
- Op zondag 26 oktober is de NAVO Vliegbasis Geilenkirchen geopend voor een uitgaande vlucht vanwege operationele redenen.
- Op 27 november is de NAVO Vliegbasis Geilenkirchen vroeger open vanwege een oefening. Om het oefengebied tijdig te bereiken, zijn vroegere openingstijden nodig. Deze trainingen zijn, nu meer dan ooit, nodig om onze operationele gereedheid te garanderen onze getraindheid op het hoogste niveau te houden.
- Op 3 en 4 december is de NAVO Vliegbasis Geilenkirchen eerder geopend vanwege operationele redenen en vanwege deelname aan de oefening Poggio Dart.
- Op 11, 15 en 17 december is de NAVO Vliegbasis Geilenkirchen vroeger geopend vanwege vertrekkende vliegtuigen. Daarnaast zal de vliegbasis ook open zijn voor een operationele vlucht op zondag 14 december.

Voor de bovenstaande redenen meldt de basis dat de leiding van de E-3A Component zich bewust is dat deze vluchten buiten de normale werktijden (maandag -vrijdag 08:00-22:00 uur) effect kunnen hebben op de omgeving en dat daarom zullen proberen deze vluchten tot een minimum te beperken.

Grafiek 2.3. **Visualisering van tabel 2.3.**

Grafiek 2.4. **Visualisering van tabel 2.3.**

3. Vliegbewegingen

In de volgende tabellen zijn de vliegbewegingen en klachten per dag in het 4e kwartaal 2025 weergegeven. De gegevens over de bewegingen zijn afkomstig van ATC Geilenkirchen.

tabel 3.1. Vliegbewegingen en klachten per dag oktober 2025

oktober	bewegingen			klachten		
	dag	nacht/ weekend	**totaal**	dag	nacht/ weekend	**Totaal**
1	3		**3**	18		**18**
2	1		**1**	6		**6**
3						
4						
5						
6	1		**1**	1		**1**
7						
8	11		**11**	12		**12**
9	6		**6**	7		**7**
10	12		**12**	28		**28**
11						
12						
13	2		**2**	9		**9**
14	9		**9**	81		**81**
15	5		**5**	35		**35**
16	9		**9**	82		**82**
17	12		**12**	84		**84**
18						
19						
20	4		**4**	29		**29**
21	2		**2**	33		**33**
22	13		**13**	101		**101**
23						
24	9		**9**	51		**51**
25						
26		1	**1**		12	**12**
27	5		**5**	29		**29**
28	30		**30**	98		**98**
29	12		**12**	98		**98**
30	17		**17**	135		**135**
31	8		**8**	68		**68**
Totaal	171	1	**172**	1005	12	**1017**

tabel 3.2. Vliegbewegingen en klachten per dag november 2025

november	bewegingen			klachten		
	dag	nacht/ weekend	**totaal**	dag	nacht/ weekend	**Totaal**
1						
2						
3						
4	25		**25**	182		**182**
5	5		**5**	41		**41**
6	15		**15**	88		**88**
7	9		**9**	57		**57**
8						
9						
10	5		5	17		**17**
11	7		7	46		**46**
12	6		6	39		**39**
13	8		8	63		**63**
14	8		8	55		**55**
15						
16						
17	8		8	60		**60**
18	9		9	52		**52**
19	5		5	41		**41**
20	17		17	147		**147**
21	10		10	71		**71**
22						
23						
24	11		11	83		**83**
25	7		7	42		**42**
26	4		4	36		**36**
27	6	1	7	33	10	**43**
28	11		11	72		**72**
29						
30						
31						
Totaal	176	1	**177**	1225	10	**1235**

tabel 3.3. Vliegbewegingen en klachten per dag in december 2025

december	bewegingen			klachten		
	dag	nacht/ weekend	**Totaal**	dag	nacht/ weekend	**Totaal**
1	7		**7**	39		**39**
2	4		**4**	44		44
3	5	1	**6**	36	13	49
4	12		**12**	93		93
5	11		**11**	80		80
6						
7						
8	7		**7**	37		37
9	7		**7**	59		59
10	13		**13**	45		45
11	1	1	**2**	13	13	26
12	2		**2**	24		24
13						
14		1	**1**		15	15
15	31		**31**	122		122
16	16		**16**	46		46
17	12		**12**	75		75
18	1		**1**	8		8
19	1		**1**	5		5
20						
21						
22	2		**2**	12		12
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
Totaal	132	3	**135**	738	41	779